

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ "ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ"

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МЕНИДЖМЪНТ НА КЛАСА

1. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА МЕНИДЖМЪНТА НА КЛАСА

Определения. Концепции, подходи и системи за мениджмънт на класа. Общотеоретични проблеми. Принципи и правила за мениджмънт на класа. План за мениджмънт на класа. Софтуер за мениджмънт на класа. Качество и ефективност на мениджмънта на класа.

2. УЧИТЕЛЯТ КАТО МЕНИДЖЪР НА КЛАСА

Длъжността на класният ръководител. Дейност на класния ръководител с класа. Документация на класа. Професиограма на класния ръководител. План за работа на класния ръководител. Стиллове на мениджмънт на класа. Проблеми в мениджмънта на класа. Качества на учителя като мениджър на класа. Младите учители и мениджмънта на класа. Мениджмънт на класа като елемент на подготовката на учителя.

3. МЕНИДЖМЪНТ НА ЕКИПА, РАБОТЕЩ С КЛАСА

Взаимодействие между класния ръководител и учителите. Отношения в учителския екип. Работа в специални класове. Мениджмънт на класа в слети класове. Работа на учителя с помощник-учител.

4. МЕНИДЖМЪНТ НА КЛАСА КАТО УЧЕБНА СРЕДА

Мениджмънт и обучение. Концепции и модели за мениджмънт на обучението. План и сценарий за мениджмънт на обучението. Проблеми на мениджмънта на обучението. Влияния върху обучението. Ефективност на обучението. Мениджмънт на мотивацията за учене - дефиниции, теории, изследвания, правила за учителите и учениците. Мениджмънт и стиллове на учене. Хигиенни основи на мениджмънта на обучението

5. МЕНИДЖМЪНТ НА КЛАСНАТА СТАЯ КАТО РАБОТНА СРЕДА

Обкръжаваща среда в класната стая. Видове класни стаи. Управление на класната стая като работна и учебна среда.

6. МЕНИДЖМЪНТ НА КЛАСА КАТО СИМВОЛНА СРЕДА

Училищна култура – същност, типологии, изследвания, изменение. Правила и процедури за поведение. Алтернативи на правилата. Класна харта. Стратегии за поддържане на реда. Техники за мениджмънт на класа: когнитивни, бихевиорални, превантивни и интервенционни. Техники за комуникация. Техники за самоуправление.

7. МЕНИДЖМЪНТ НА КЛАСНАТА ДИСЦИПЛИНА

Училищната дисциплина. Морално развитие и дисциплина. Дисциплинарни модели. Асертивна дисциплина. Дисциплина и самодисциплина. Дисциплина чрез достойнство и надежда. Система "ниво на честта". Дисциплина и авторитарност. Дисциплинарен план. Дисциплинарни проблеми и решения. Дисциплинарни правила и техники. Ефективност.

8. МЕНИДЖМЪНТ НА УЧЕНИЧЕСКОТО ПОВЕДЕНИЕ

Мениджмънт на поведението. Колективистични отношения в класа. Лидерство при учениците. Групировки в клас. Психоклимат на класа. Конфликти в класа: същност, теории, видове, функции, етапи (фази). Особенности на конфликтната личност и на детските конфликти. Мениджмънт на конфликтите в класа. Стратегии за управление на конфликтни ситуации. Проблемно поведение на учениците. Работа с някои особени

категории: деца в пубертет, слаби и неуспяващи ученици, деца с поведенчески особености, деца, склонни към бой и физическо насилие, малтретирани деца, "ученици в риск".

9. МЕНИДЖМЪНТ НА СОЦИАЛНОТО ОБКРЪЖЕНИЕ НА КЛАСА

Контакти с училищното ръководство, с колегите, със специалисти. Работа с родителите. Съвместни дейности с родителите. Родителско-учителска среща. Работа с извънучилищни институции

Автор на програмата: проф.д-р ИВАН ИВАНОВ
ivanov1@mail.bg
<http://ivanpivanov.com/>

ЛИТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Иванов,И. Мениджмънт на ученическия клас. - Ш., 2005.

ДОПЪЛНИТЕЛНА

- 1.Амонашвили, Ш. Основи на педагогиката на сътрудничеството. // Компас,1993, 5/6 и 1994, N1
- 2.Андреев, М. Процесът на обучение. - С., 1996
- 3.Армстронг,Д. и др. Дисциплината и използването на учителската власт. // Антология по теория на възпитанието. Т.1, - С., 1997, 330-339.
- 4.Бижков, Г. Теория и практика на груповото обучение. // Образование, 1993, № 4
- 5.Вайланд, Д., Диференциация и съвместно учене. // Педагогика, 1993, N1
- 6.Врубелс, Т. и др. Нежелателните ситуации в класната стая. // Училище, 1993, № 9
- 7.Гедъркоъл,Ф. Разумната дисциплина. // Народна просвета, 1990, № 10
- 8.Джонсън, Скот, Р. Уейвър. Груповото мислене в класната стая: промяна на познати модели за насърчаване на критичната мисъл. // Училище, 1994, 3
- 9.Диас, Р. Типовете учители, които съществуват. // Антология по теория на възпитанието. Т.1, - С., 1997, 270-273.
- 10.Дитер, В. Диференциация и съвместно учене. // Педагогика,1993, № 1
- 11.Еймс, К. Мотивацията: това, което учителите трябва да знаят. //Училище, 1993, № 7/8
- 12.Иванов, И. Диференциална педагогика. – Ш., 2002.
- 13.Иванов, И. Стиллове на познание и учене. Теории. Диагностика. Етнически и полови вариации в България. – Ш. 2004.
- 14.Иванов, И. Теории за образованието. – Ш., 2004.
- 15.Иванов,И. Педагогическата власт на учителя. - Ш., 1995.
- 16.Мерджанова Я., Още нещо за педагогическите цели. // Педагогика, 1999,2.
- 17.Мутафов,С., И.Иванов. Педагогическа хигиена. - Ш., 1996.
- 18.Нелсън Дж., Л.Лот, Ст. Глен. Позитивно възпитание в класната стая, Инфодар, 2000.
- 19.Пестело, Ф. Лошото поведение в горните класове. // Училище, 1993, № 6
- 20.Плакроуз, Х. Училището – място за деца. - С., 1992.
- 21.Рандев П., М. Тошева, Система за професионално оценяване на учители. // Аз-Буки №40, 6-12.10.1993, с.8-9.
- 22.Училищния неуспех. // Компас, 1993, N 3/4
- 23.Форкен, Ж.-К. Детето, училището и въпросът за нравственото възпитание. // Компас,1994, № 4,5,6
- 24.Френе, С. Педагогически инварианти. // Компас, 1993, N 1/2
- 25.Хорват К. Нашите стратегии за решаване на конфликтите. // Педагогика, 1996,1, 78-83.
- 26.Чехлок А., Страхът като фактор в съвременното възпитание, 1904.
- 27.Шанел,Е. Днешният възпитаващ. // Антология по теория на възпитанието. Т.1, - С., 1997, 265-270.

КУРСОВИ РАБОТИ Обем - 15-18 000 знака. Редактор WORD. Шрифт Times New Roman. Структура: титулна страница (заглавие, дисциплина, автор – име, специалност, фак. №), увод (до 1000 знака), същинска част, заключение (до 1000 знака), цитирана литература.Начин на предаване: по E-mail: ivanov1@mail.bg, или на CD, или отпечатана на хартия.

ТЕМИ

1. Близост до стандартите за практикуване на учителската професия
2. Възприемане на учениците от учителя
3. Дисциплина и поведение на учениците
4. Дисциплинарни модели в действие
5. Длъжността "класен ръководител" в българското училище – исторически преглед
6. Експертната педагогическа власт
7. Ефективни техники за властно въздействие над деца с различен етнически произход
8. Извращения на педагогическата власт
9. Конфликти между учител и ученици на властна основа
10. Легитимната педагогическа власт
11. Мениджмънт на процеса на обучение
12. Нагласи на учителите за мениджмънт на класа
13. Наградната педагогическа власт
14. Невербалното поведение на учителя
15. Нормативната уредба на длъжността "класен ръководител" в българското училище
16. Отношение на учителите към мениджмънта на класа
17. Отношение на учителя към властта и контрола
18. Отношение на учителя към мениджърските техники
19. Педагогическото взаимодействие учител-ученик
20. Правила за поведение в клас
21. Престижът на учителя пред учениците
22. Принуждаващата педагогическа власт
23. Проблемът за авторитета като основа на педагогическата власт
24. Психоклимат на класа
25. Референтната педагогическа власт
26. Речевото поведение на учителя
27. Самооценка на учителя като мениджър на класа
28. Социално-педагогическата дистанция между учител и ученици
29. Стил на мениджмънт на класа
30. Стратегии за решаване на конфликти в училище
31. Съпротивата на детето на властните педагогически въздействия
32. Учителска ефикасност в мениджмънта на класа
33. Учителски нагласи за мениджмънта на класа
34. Учителският екип на класа